

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 4Sžfk/35/2019
Identifikačné číslo spisu: 1015201010
Dátum vydania rozhodnutia: 06.10.2020
Meno a priezvisko: JUDr. Nora Halmová
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2020:1015201010.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobcov: 1.) Q. W., F. XXXX/XX, A., 2.) V. J. W., K. N. M. XXX., obaja právne zastúpení: LEGAL & CORP s.r.o., Gajova 11, Bratislava, proti žalovanému: Finančné riaditeľstvo Slovenskej republiky, Lazovná 63, Banská Bystrica, o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia žalovaného č. 48412/2015 zo dňa 31. marca 2015, konajúc o kasačnej sťažnosti žalobcov 1) a 2) proti uzneseniu Krajského súdu v Bratislave z 27. februára 2018, č.k.: 5S/149/2015-40, takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky uznesenie Krajského súdu v Bratislave č.k.: 5S/149/2015-40 zo dňa 27. februára 2018 z r u š u j e a v e c v r a c i a krajskému súdu na ďalšie konanie.

Odôvodnenie

1.

1. Napadnutým uznesením Krajský súd v Bratislave (ďalej len „krajský súd“) odmietol žalobu podľa § 98 ods. 1 písm. g) zákona č. 162/2015 Z. z. Správny súdny poriadok (ďalej len „SSP“) o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia žalovaného č. 48412/2015 zo dňa 31. marca 2015, ktorým žalovaný potvrdil rozhodnutie Colného úradu Bratislava - exekučnú výzvu zn. 1095231/1/514145/2014 z 21. novembra 2014 a zamietol odvolanie žalobcu. Colný úrad Bratislava (ďalej aj „prvostupňový správny orgán“) prvostupňovým rozhodnutím vyzval žalobcov 1) a 2) (ďalej len žalobcovia) na úhradu nedoplatku - úroku z omeškania vo výške 6.946,43 eur na podklade exekučného titulu - vykonateľného výkazu nedoplatkov Hlavného colného úradu Rakúskej republiky Zollamt Wien zn. 100/62256/2001-84 zo dňa 6. februára 2007.

2. Krajský súd v odôvodnení uznesenia poukázal, že žalobcovia 25. apríla 2003 uzavreli manželstvo ktoré je zapísané v knihe manželstiev Matričného úradu Bratislava - Vajnory, vo zv. 6, ročník 2003, na strane 76, pod poradovým číslom 3. Pohľadávka vo výške 6.946,43 eur predstavuje príslušenstvo a úroky z omeškania k pohľadávke, vzniknutej v súvislosti s rozhodnutím č. 100/62256/2001 z dňa 30. novembra 2001, predmetom ktorého bolo uplatnenie dlhu Hlavným colným úradom Viedeň voči žalobcovi 1) na dovoznom cle podľa čl. 202 Colného kódexu. Dlh na dovoznom cle v sume 28.825,89 eur vznikol z dôvodu dovozu cigariet do colného územia Európskeho spoločenstva v rozpore s právnymi predpismi. Žalobca 1) a p. N. sa mali v dňoch 31. januára až 13. júna 2001 podieľať na dovoze, na

základe čoho bol žalobca 1) z titulu spoluviny ako dlžník vyzvaný 30. novembra 2001 na zaplatenie dovozného poplatku vo výške 28.825,89 eur. Výmáhacie konanie voči žalobcovi 1) bolo predbežným rozhodnutím z 23. februára 2006 právoplatne ukončené, nakoľko p. N. dlh uznal. Výkazom Hlavného colného úradu Viedeň z 6. februára 2007 bol v predmetnej veci zistený nedoplatok vo výške 6.946,43 eur. Colný úrad Bratislava preto začal dňa 21. novembra 2014 voči žalobcom exekučné konanie, nakoľko boli v danom čase manželmi. Prvostupňový orgán exekučnou výzvou zn. 1095231/1/514145/2014 žalobcov vyzval na zaplatenie nedoplatku a zároveň im zakázal nakladať s peňažnými prostriedkami na všetkých účtoch až do výšky nedoplatku. Výkon rozhodnutia bol zrealizovaný prikázaním pohľadávky z účtu žalobkyne 2) s tým, že banka na základe daňového exekučného príkazu zablokovala na účte peňažné prostriedky vo výške nedoplatku. Žalobca 1) napadol prvostupňové rozhodnutie odvolaním, dôvodiac tým, že udalosť spôsobujúca vznik nedoplatku nastala v roku 2001, v ktorom čase žalobcovia neboli manželmi, výkonom exekúcie tak nemožno postihnúť žalobkyňu 2). Žalovaný ako druhostupňový orgán exekučnú výzvu vydanú Colným úradom Bratislava napadnutým rozhodnutím potvrdil.

3. Krajský súd v pred meritórnym prieskumom prejednávanej veci skúmal, či je v danom prípade daná právomoc súdu na konanie a rozhodovanie vo veci.

4. Krajský súd s poukazom na § 3 ods. 1 písm. b), § 6 ods. 1, § 7 písm. e) SSP považoval za kľúčové zodpovedanie otázky prípustnosti preskúmateľnosti predmetného rozhodnutia. Z ustanovenia § 88 a nasl. zák. č. 563/2009 Z. z. o správe daní (Daňový poriadok), štvrtá hlava - daňové exekučné konanie jednoznačne vyplýva, že na základe existencie exekučného titulu po začatí daňového exekučného konania je exekučná výzva vydaná v zmysle § 91 Daňového poriadku (t. j. colná exekučná výzva je vydaná v právnej nadväznosti na § 61 ods. 1, ods. 2 Colného zákona), iba jedným z procesnoprávných „krokov“ orgánu verejnej správy pred prípadným vydaním daňového exekučného príkazu podľa § 92 Daňového poriadku. Mal za zrejmé, že výzvou správca dane len vyzýva daňový subjekt na splnenie povinnosti zaplatiť daňový nedoplatok v náhradnej lehote. Výzva tak má charakter len procesného úkonu a pri jej zaslaní sa vychádza z postavenia adresáta ako daňového dlžníka s presne určenou daňovou (colnou) povinnosťou. Doručením výzvy sa adresátovi práva a povinnosti nemenia a už vôbec sa nezakladajú, daňová exekučná výzva neukladá hmotnoprávne povinnosti, svojou podstatou je upomienkou na zaplatenie daňového nedoplatku, neukladá sa ňou daňová (colná) povinnosť, ale určuje sa náhradná doba, v ktorej mal povinný splniť určenú a existujúcu povinnosť, nesplnenú v riadnej lehote. Nejde o rozhodnutie o subjektívnych právach chránených verejným právom a exekučná či colná výzva tak nepodlieha súdnemu prieskumu.

5. Záverom uznesenia krajský súd skonštatoval, že nevzhliadol dôvod na odklon od doterajšej judikatúry najvyššieho súdu, podľa ktorej je daňová exekučná výzva procesným rozhodnutím, upravujúcim vedenie exekučného konania a nie základným rozhodnutím pre daňové (colné) exekučné konanie. Exekučným titulom a podkladom na vydanie exekučnej výzvy sú právoplatné a vykonateľné platobné výmery a iné rozhodnutia, ktorými sa vyrubuje daň a penále, stávajúce sa po vzniku nedoplatku základom pre daňové exekučné konanie. (napr. uznesenia najvyššieho súdu sp zn. 3 Sžf/80/2007 z 24. apríla 2008, sp. zn. 5Sžf/17/2008 z 25. novembra 2008, sp. zn. 2 Sžf/5/2009 z 22. júla 2010). Keďže exekučná výzva je procesným rozhodnutím orgánu verejnej správy vylúčeným zo súdneho prieskumu podľa § 7 písm. e) SSP, napadnuté rozhodnutie nepodlieha preskúmaniu správnym súdom, žalobu ako neprípustnú v správnom súdnictve podľa § 98 ods. 1 písm. g) SSP odmietol. Nakoľko žaloba bola odmietnutá, žiadnemu z účastníkov podľa § 170 písm. a) SSP nepriznal právo na náhradu trov konania.

2.

6. Proti uzneseniu krajského súdu podali žalobcovia (ďalej aj „kasační sťažovatelia“) v zákonom ustanovenej lehote kasačnú sťažnosť z dôvodov podľa § 440 ods. 1 písm. f), g), a j) SSP, v ktorej navrhli, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky zmenil napadnuté uznesenie krajského súdu tak, aby ho zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie s tým, že žalobcom priznal náhradu trov konania voči žalovanému v rozsahu 100%.

7. Kasační sťažovatelia namietali, že krajský súd nesprávnym procesným postupom žalobcom

znemožnil, aby uskutočnili procesné práva v miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces a žiadnym relevantným spôsobom sa nevysporiadal s ich podstatnými argumentmi, a to s poukazom na § 88 ods. 9 zák. č. 563/2009 Z. z. (ďalej len „Daňový poriadok“), podľa ktorého predmetom exekúcie smie byť majetok v BSM, ak však bol návrh na zrušenie BSM podaný pred právoplatnosťou rozhodnutia o začatí daňového exekučného konania, exekúciou nemožno postihnúť majetok vo vlastníctve manžela daňového dlžníka, žalobkyne 2. Rozhodnutie o začatí daňového exekučného konania podľa § 90 ods. 1 Daňového poriadku nadobudlo právoplatnosť 21. novembra 2014, návrh na zrušenie BSM bol podaný 19. novembra 2014, výkonom exekúcie tak nemožno postihnúť žalobkyňu 2). Vymáhaná pohľadávka vo výške 6.946,43 eur predstavuje úroky z omeškania z pohľadávky vzniknutej v čase neexistencie BSM žalobcov, pričom notárskou zápisnicou sp.zn. N 1327/2014, Nz 37984/2014, NCRIs 38762/2014 zo 14. októbra 2014 došlo k zúženiu BSM navrhovateľov a rozsudkom Okresného súdu Bratislava IV z 25. marca 2015 bolo BSM kasačných sťažovateľov zrušené.

8. Kasační sťažovatelia vychádzali z výkladu, že podmienkou aplikácie § 147 Občianskeho zákonníka je vznik pohľadávky jedného z manželov, ktorá má byť uspokojená z BSM za trvania manželstva. Udalosť zakladajúca dlh nastala pred uzavretím manželstva, výkonom rozhodnutia tak nemožno postihnúť majetok patriaci do BSM a uskutočniť výkon rozhodnutia prikázaním peňažných prostriedkov z účtu žalobkyne 2). Zdôraznili závery uznesenia najvyššieho súdu, sp. zn. 3Cdo/8/2010 z 22. novembra 2010, v zmysle ktorých pohľadávka len jedného z manželov, vzniknutá pred uzavretím manželstva dlžníka s jeho manželom nemôže byť uspokojená z majetku patriaceho do BSM. Krajský súd sa so žiadnym z týchto argumentov nevysporiadal, napadnuté uznesenie tak považovali za nedostatočné a porušujúce právo na spravodlivý proces, podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy SR a čl. 6 ods. 1 Dohovoru, pretože z práva na spravodlivé súdne konanie vyplýva povinnosť súdu zaoberať sa účinne námietkami, argumentmi a návrhmi na vykonanie dôkazov strán s výhradou, že majú význam pre rozhodnutie (Kraska c. Švajčiarsko z 29. apríla 1993, séria A, č. 254-B, s. 49, § 30).

9. Žaloba bola podľa kasačných sťažovateľov krajským súdom nezákonne odmietnutá na základe nesprávneho právneho posúdenia, pretože krajský súd nerešpektoval čl. 2 písm. a) Odporúčania Výboru ministrov Rady Európy (2004) o súdnom prieskume správnych aktov, podľa ktorého súdny prieskum by mal byť dostupný prinajmenšom fyzickým a právnickým osobám vzhľadom na správne akty, priamo ovplyvňujúce ich práva a povinnosti. Členské štáty by mali byť podporované v snahe zistiť, či prístup k súdnemu prieskumu by nemal byť dostupný aj združeniu či iným osobám a organizáciám oprávneným chrániť kolektívne záujmy a záujmy jednotlivých komunít. Napadnuté rozhodnutia sú procesnej povahy, predstavujú však dôležitý zásah do základných práv a slobôd, najmä do práva vlastníť majetok čl. 20 ods. 1 Ústavy SR, pretože na tomto základe sa vedie daňové exekučné konanie s výzvou, zakazujúcou nakladať s peňažnými prostriedkami na účte, s následkom zásahu do vlastníckeho práva. Rozhodnutia sú preskúmateľné všeobecným súdom v rámci preskúmania rozhodnutí mimo odvolacieho konania správnymi žalobami podľa § 177 a nasl. SSP. Nesprávnym právnym posúdením súd porušil princípy dobrej verejnej správy v zmysle Odporúčania Výboru ministrov Rady Európy č. (2007)7 o dobrej verejnej správe.

3.

10. Žalovaný sa stotožnil s procesným postupom krajského súdu, umožňujúcim žalobcom aj žalovanému uplatniť procesné práva, súdny prieskum procesného rozhodnutia, exekučnej výzvy, je neprípustný, správny súd sa tak nemohol zaoberať vecnými argumentmi v žalobe. Žalovaný navrhol napadnuté uznesenie krajského súdu potvrdiť.

4.

11. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej aj „kasačný súd“ alebo „najvyšší súd“) ako súd kasačný (§ 438 ods. 2 SSP) preskúmal napadnuté uznesenie krajského súdu z dôvodov a v rozsahu uvedenom v kasačnej sťažnosti žalobcov (453 ods. 1, 2 SSP) postupom bez nariadenia pojednávania podľa § 455 SSP a po jej preskúmaní dospel k záveru, že kasačná sťažnosť je dôvodná.

12. Podľa § 2 ods. 1 a 2 SSP, v správnom súdnictve poskytuje správny súd ochranu právam alebo

právom chráneným záujmom fyzickej osoby a právnickej osoby v oblasti verejnej správy a rozhoduje v ďalších veciach ustanovených týmto zákonom. Každý, kto tvrdí, že jeho práva alebo právom chránené záujmy boli porušené alebo priamo dotknuté rozhodnutím orgánu verejnej správy, opatrením orgánu verejnej správy, nečinnosťou orgánu verejnej správy alebo iným zásahom orgánu verejnej správy, sa môže za podmienok ustanovených týmto zákonom domáhať ochrany na správnom súde.

13. Podľa § 454 SSP, na rozhodnutie kasačného súdu je rozhodujúci stav v čase právoplatnosti napadnutého rozhodnutia krajského súdu.

14. Podľa § 462 ods. 1 SSP, ak kasačný súd po preskúmaní zistí dôvodnosť kasačnej sťažnosti, rozhodne o zrušení napadnutého rozhodnutia a podľa povahy vráti vec krajskému súdu na ďalšie konanie alebo konanie zastaví, prípadne vec postúpi orgánu, do ktorého pôsobnosti patrí.

15. Najvyšší súd z administratívneho spisu zistil, že Colný úrad Bratislava exekučnou výzvou č. 1095231/514145/2014 z dňa 21. novembra 2014, v konaní podľa § 2 písm. e) zák. č. 466/2009 Z. z. o medzinárodnej pomoci pri vymáhaní niektorých finančných pohľadávok a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o medzinárodnej pomoci“) v zmysle § 4 ods. 3 zákona o medzinárodnej pomoci v nadväznosti na § 91 ods. 7 zákona č. 563/2009 Z. z. o správe daní a § 91 ods. 1 Daňového poriadku v právnej veci účastníkov 1) Q. W., 2) V. J. W., týkajúci sa vymáhania nedoplatku úrokov z omeškania v celkovej výške 6.946,43 eur, vyzval dlžníka, aby v lehote 8 kalendárnych dní od doručenia výzvy uhradil nedoplatok na účet Finančného riaditeľstva. Exekučným titulom bol vykonateľný výkaz nedoplatkov Hlavného colného úradu Rakúskej republiky Zollamt Wien zn. 100/62256/2001-84 zo dňa 6. februára 2007. Colný úrad Bratislava dlžníka v zmysle § 91 ods. 2 písm. g) Daňového poriadku upozornil, že ak nebude nedoplatok zaplatený v lehote 8 kalendárnych dní, colný úrad vykoná exekúciu vydaním exekučného príkazu na majetok dlžníka a manžela dlžníka, vrátane majetku, na ktorý sa zriadilo zákonné záložné právo colného úradu. Podľa § 91 ods. 2 písm. i) Daňového poriadku zakázal dlžníkovi a manželovi dlžníka nakladať s peňažnými prostriedkami na všetkých vedených účtoch dlžníka a manžela dlžníka až do výšky nedoplatku. Ďalej uviedol, že Colný úrad v zmysle § 98 ods. 2 Daňového poriadku môže vykonať exekúciu u jedného dlžníka i niekoľkými spôsobmi súčasne. Výkon rozhodnutia bude realizovaný spôsobom uvedeným v § 82 ods. 1 písm. b) Daňového poriadku v nadväznosti na § 108 Daňového poriadku, a to prikázaním pohľadávky z účtu dlžníka a manžela dlžníka v banke s tým, že predmet núteného výkonu predstavujú peňažné prostriedky na účtoch dlžníka a manžela dlžníka v banke: Tatra banka, a. s. V zmysle § 90 ods. 1 Daňového poriadku bolo voči dlžníkovi a manželovi dlžníka začaté exekučné konanie, a to uznesením o začatí exekučného konania č. 1095231/1/513778/2014 právoplatným 21. novembra 2014, ktorým sa začalo konanie spôsobom uvedeným v § 108 Daňového poriadku, prikázaním pohľadávky z účtu dlžníka a manžela dlžníka v banke. Ďalej colný úrad vo výzve poukázal na § 88 ods. 9 Daňového poriadku, v zmysle ktorého predmetom daňovej exekúcie môže byť v zásade aj majetok v BSM manželov. Žalobca 1) podal voči colnej exekučnej výzve odvolanie, na základe ktorého žalovaný rozhodnutím č. 48412/2015, zo dňa 31. marca 2015 odvolanie žalobcu 1) zamietol a rozhodnutie Colného úradu Bratislava zn. 1095231/514145/2014 zo dňa 21. novembra 2014 potvrdil. Žalobou doručenu Krajskému súdu v Bratislave dňa 22. júna 2015 sa žalobca domáhal preskúmania zákonnosti rozhodnutia žalovaného Finančného riaditeľstva SR č. 48412/2015 zo dňa 31. marca 2015.

16. Podľa § 88 ods. 1 daňového poriadku (účinného ku dňu začatia daňového exekučného konania), daňovým exekučným konaním je konanie, v ktorom správca dane z úradnej moci vymáha daňový nedoplatok, iné peňažné plnenie uložené rozhodnutím, exekučné náklady a hotové výdavky podľa § 149.

Podľa § 89 ods. 1 daňového poriadku, exekučným titulom je

- a) právoplatné a vykonateľné rozhodnutie, ktorým bolo uložené peňažné plnenie,
- b) vykonateľný výkaz daňových nedoplatkov,
- c) jednotný exekučný titul podľa osobitného predpisu.

Podľa § 90 ods. 1 daňového poriadku, daňové exekučné konanie začína správca dane na podklade

exekučného titulu vydaním rozhodnutia o začatí daňového exekučného konania. Dňom vydania rozhodnutia o začatí daňového exekučného konania správcom dane je toto rozhodnutie právoplatné a nie sú proti nemu prípustné opravné prostriedky.

Podľa § 91 ods. 1 daňového poriadku, správca dane doručí daňovú exekučnú výzvu bezodkladne po doručení rozhodnutia o začatí daňového exekučného konania osobám uvedeným v § 90 ods. 2 písm. f/.

Podľa § 91 ods. 5 daňového poriadku, do 15 dní odo dňa doručenia daňovej exekučnej výzvy môže daňový dlžník podať u správcu dane odvolanie, ak

- a) nastali okolnosti, ktoré spôsobili zánik vymáhaného daňového nedoplatku alebo bránia jeho vymáhateľnosti,
- b) sú iné dôvody, pre ktoré je daňová exekúcia neprípustná.

Podľa § 91 ods. 6 daňového poriadku, odvolanie musí byť odôvodnené, pričom na neskôr uplatnené dôvody sa neprihliada. Na rozhodovanie o odvolaní sa vzťahujú § 72 až 74.

Podľa § 74 ods. 1 daňového poriadku, odvolacím orgánom je druhostupňový orgán. Ak rozhodnutie vydalo ministerstvo, odvolacím orgánom je minister, ktorý rozhoduje na základe odporúčaní ním určenej osobitnej komisie.

Podľa § 78 ods. 1 daňového poriadku z preskúvania súdmi sú vylúčené rozhodnutia o

- a) odklade platenia dane alebo daňového nedoplatku,
- b) platení dane alebo daňového nedoplatku v splátkach,
- c) úľave na dani alebo odpustení daňového nedoplatku podľa § 70,
- d) úľave zo sankcie alebo odpustení sankcie podľa § 157 ods. 1 písm. b/ a c/.

Podľa § 78 ods. 2 daňového poriadku okrem rozhodnutí uvedených v odseku 1 je z preskúvania súdmi vylúčené aj rozhodnutie, ktorým došlo k uspokojeniu žalobcu podľa osobitného predpisu.

Podľa § 6 ods. 1 SSP, správne sudy v správnom súdnictve preskúmajú na základe žalôb zákonnosť rozhodnutí orgánov verejnej správy, opatrení orgánov verejnej správy a iných zásahov orgánov verejnej správy, poskytujú ochranu pred nečinnosťou orgánov verejnej správy a rozhodujú v ďalších veciach ustanovených týmto zákonom.

Podľa § 7 SSP, správne sudy nepreskúmajú

- a) právoplatné rozhodnutia orgánov verejnej správy a opatrenia orgánov verejnej správy, ak účastník konania pred ich právoplatnosťou nevyčerpal všetky riadne opravné prostriedky, ktorých použitie umožňuje osobitný predpis; povinnosť vyčerpať všetky riadne opravné prostriedky sa nevzťahuje na prokurátora a zainteresovanú verejnosť, ak táto nebola na podanie riadneho opravného prostriedku oprávnená,
- b) správne akty orgánov verejnej správy, ktoré nemajú povahu rozhodnutia o právach, právom chránených záujmoch alebo povinnostiach fyzickej osoby a právnickej osoby, najmä rozhodnutia a opatrenia organizačnej povahy a rozhodnutia a opatrenia upravujúce vnútorné pomery orgánu, ktorý ich vydal, ak tento zákon neustanovuje inak,
- c) všeobecne záväzný právne predpisy, ak tento zákon neustanovuje inak,
- d) súkromnoprávne spory a iné súkromnoprávne veci, v ktorých je daná právomoc súdu v civilnom procese,
- e) rozhodnutia orgánov verejnej správy a opatrenia orgánov verejnej správy predbežnej, procesnej alebo poriadkovej povahy, ak nemohli mať za následok ujmu na subjektívnych právach účastníka konania,
- f) rozhodnutia orgánov verejnej správy a opatrenia orgánov verejnej správy, ktorých vydanie závisí výlučne od posúdenia zdravotného stavu osôb alebo technického stavu vecí, ak neznamenajú právnu prekážku výkonu povolania, zamestnania, podnikateľskej alebo inej hospodárskej činnosti; to neplatí na rozhodnutia a opatrenia v sociálnych veciach,
- g) rozhodnutia orgánov verejnej správy a opatrenia orgánov verejnej správy o nepriznaní alebo odňatí odbornej spôsobilosti fyzickej osobe a právnickej osobe, ak neznamenajú právnu prekážku výkonu

povolania alebo zamestnania,

h) rozhodnutia, opatrenia, rozkazy, nariadenia, príkazy a pokyny, personálne rozkazy a disciplinárne rozkazy orgánov verejnej správy, ktorých preskúmanie vylučuje osobitný predpis.

5.

17. V prejednávanej veci je spornou otázka, či daňová exekučná výzva a rozhodnutie odvolacieho orgánu o jej potvrdení sú spôsobilým predmetom súdneho prieskumu zákonnosti rozhodnutí podľa Správneho súdneho poriadku.

18. Daňové exekučné konanie je vykonávacím konaním, v ktorom sa vymáha daňový nedoplatok, resp. iné peňažné plnenie uložené rozhodnutím v daňovom konaní. Rozhodnutiami preskúmateľnými podľa tretej časti Správneho súdneho poriadku sú rozhodnutia vydané v daňovom konaní, v ktorých sa rozhoduje o právach a povinnostiach daňových subjektov. Jednotlivé úkony správca dane v štádiu daňového exekučného konania v zásade nie je možné kvalifikovať ako rozhodnutia v zmysle § 6 ods. 1 a § 177 ods. 1 SSP, pretože tieto úkony smerujú k vykonaniu právoplatného exekučného titulu, ktorý zakladá povinnosť daňového subjektu zaplatiť vyrubenú sumu. Z tejto zásady však existujú výnimky, s ktorými počíta daňový poriadok ako s preskúmateľnými okolnosťami i počas exekučného konania, a to v odvolacom daňovom konaní. Daňová exekučná výzva i predmetné druhostupňové rozhodnutie žalovaného nie je v § 78 daňového poriadku vylúčené z preskúmania súdmi.

19. Judikatúrou bol síce zastávaný právny názor, že daňová exekučná výzva je len procesným rozhodnutím, ktoré nepodlieha preskúmaniu zákonnosti v správnom súdnictve. Kasačný súd považuje za potrebné poukázať na zmenu v hodnotení závažnosti, akou je daňová exekučná výzva schopná zasiahnuť do práv a právom chránených záujmov fyzickej alebo právnickej osoby. Len donedávna bol zastávaný ten právny názor, že daňová exekučná výzva je len procesným rozhodnutím ktoré nepodlieha preskúmaniu zákonnosti v správnom súdnictve.

20. Daňová exekučná výzva opúšťa charakter procesného rozhodnutia a to vzhľadom na jej následky v hmotnoprávnej rovine. Nielenže zakladá určitý vzťah medzi povinným a správcom dane, ale fakticky mení aj rozsah práv povinného k určitým zložkám jeho majetku, jeho vlastníctva. Daňovou exekučnou výzvou sa totiž bez ohľadu na reakciu povinného subjektu ukladá tiež zákaz nakladania s majetkom, na ktorý chce správca dane uplatniť výkon daňovej exekúcie, ak sa zákaz nakladat' s jeho majetkom neuložil už podľa § 71 ods. 2, a upozornenie, že daňový dlžník je povinný umožniť správcovi dane vykonať súpis hnutel'ného majetku (§ 76 ods. 2 písm. i/ zákona č. 511/1992 Zb.).

21. Práve toto obmedzenie dispozičného práva povinného subjektu vo vzťahu k jeho majetku je zásahom do vlastníckeho práva, teda práva s priznanou osobitnou ochranou nielen na úrovni vnútroštátnej (čl. 20 a nasl. Ústavy Slovenskej republiky), ale aj medzinárodnej (čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, čl. 17 Charty základných práv Európskej únie).

22. Nemožno odhliadnuť ani od postavenia, ktoré má povinný v exekúcii vedenej podľa zákona č. 233/1995 Z. z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti a o zmene a doplnení ďalších zákonov (ďalej len „exekučný poriadok“), ktorý má možnosť sa proti výkonu exekúcie vedenej rovnako na podklade právoplatných a vykonateľných exekučných titulov brániť priamo prostredníctvom súdu, ako nestranného a nezávislého orgánu štátnej moci.

23. Daňová exekučná výzva teda podlieha súdnemu prieskumu zákonnosti, hoci len v obmedzenom rozsahu. Jej zákonnosť možno preskúmať iba v rozsahu dôvodov podľa § 91 ods. 5 písm. a/ a b/ daňového poriadku, pričom podľa názoru najvyššieho súdu ide o také okolnosti, ktoré nastali až po nadobudnutí právoplatnosti exekučného titulu. Opačný výklad by viedol k duplicitnej možnosti súdneho prieskumu zákonnosti exekučného titulu i v štádiu exekučného konania, čo je v rozpore s princípom subsidiarity, ktorý pri prechode do ďalšej úrovne právnej ochrany počíta s vyčerpaním právneho prostriedku nápravy v predchádzajúcom štádiu. Rovnako je správny súd povinný prihliadať i na koncentráciu uvedeného konania, t.j. súdny prieskum zákonnosti je možné zrealizovať v rozsahu, ktorý

môže byť len v súlade s § 91 ods. 6 daňového poriadku (3Sžf/77/2012, 5Sžf/66/2012, 2Sžf/63/2016, 4Sžf/85/2014).

24. Vzhľadom na vyššie uvedené kasačný súd dospel k záveru, že krajský súd postupoval nezákonne, keď podanú žalobu meritórne neprejednal, ale na základe žalobných námietok sa v dôvodoch uznesenia vyjadril k právnej otázke o tom či napadnutá exekučná výzva spĺňa atribúty zákonnosti vo vzťahu k § 91 ods. 5 daňového poriadku (najmä body 23, 24 a 25 uznesenia krajského súdu).

25. Najvyšší súd Slovenskej republiky podľa 462 ods. 1 SSP napadnuté uznesenie krajského súdu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie, v ktorom krajský súd vec meritórne prejedná a o podanej žalobe rozhodne.

26. Podľa § 467 ods. 3 SSP, ak kasačný súd zruší rozhodnutie krajského súdu a vec mu vráti na ďalšie konanie, krajský súd rozhodne aj o nároku na náhradu trov kasačného konania.

27. Vzhľadom k tomu, že kasačný súd zrušil napadnuté uznesenie krajského súdu a vec mu vrátil na ďalšie konania a v kontexte s vyššie citovaným ustanovením o trovách kasačného konania, o nároku na náhradu trov kasačného konania rozhodne krajský súd.

28. Toto rozhodnutie prijal senát kasačného súdu jednohlasne (§ 147 ods. 2 v spojení s § 139 ods. 4 SSP).

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu n i e j e prípustný opravný prostriedok.